
JAK OPOWIADAĆ O UTRACIE WOLNOŚCI? REPORTAŻ A AUTORYTARYZM

WARSZTAT W RAMACH XXV OGÓLNOPOLSKIEGO TURNIEJU REPORTAŻU IM. WANDY DYBALSKIEJ

**13 marca 2026 – Spotkanie
z Jędrzejem Morawieckim**

Spotkanie „Jak opowiadać o utracie wolności? Reportaż a autorytaryzm” z dr. hab. Jędrzejem Morawieckim, które odbyło się 13 marca 2026 roku w Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu, stało się przestrzenią uważnej refleksji nad rolą reportażu w opisywaniu rzeczywistości naznaczonej ograniczeniami wolności.

Wydarzenie, zorganizowane w ramach jubileuszowego XXV Ogólnopolskiego Turnieju Reportażu im. Wandy Dybalskiej, przyciągnęło uczestników zainteresowanych nie tylko samą formą reportażu, ale także jego etycznym i społecznym wymiarem.

Jędrzej Morawiecki mówił o reportażu jako narzędziu oporu wobec uproszczeń i manipulacji charakterystycznych dla systemów autorytarnych. Podkreślał, że opowiadanie o utracie wolności wymaga szczególnej wrażliwości: nie tylko dokumentowania faktów, ale także oddawania głosu tym, którzy często są go pozbawieni. Reportażysta, jego zdaniem, powinien być nie tyle komentatorem, co ważnym świadkiem.

Reportaż

W trakcie wykładu prelegent odwoływał się do swoich książek „Szuga” oraz „Szykuj sanie latem”, przywołując konkretne historie i doświadczenia bohaterów żyjących w rzeczywistościach naznaczonych napięciem, kontrolą i niepewnością. Pokazywał, jak poprzez indywidualne losy można opowiadać o szerszych procesach społecznych i politycznych. Szczególnie istotne dla odbiorcy jest uchwycenie momentów granicznych – sytuacji, w których człowiek uświadamia sobie stopniową utratę wolności.

Historie i doświadczenia

szybko streszczać

Streść stronę

Bohaterowie reportażu "Ostatni dobry dzień" pochodzą z Rosji. Wszyscy uciekli do Byszkeku. Każdy o agresji na Ukrainę opowiada inaczej

fot. Shutterstock

[▶ "Ostatni dobry dzień" - reportaż Joanny i Jędrzeja Morawieckich](#)

Mimo to luty 2022 był wstrząsem. Dla mieszkańców Ukrainy – bo wojna rozlała się na kolejne terytoria. Dla Rosjan – bo okazało się, że do obozów pracy można trafić za samo publiczne

Reportaż

Prelegent, odwołując się do reportażu "Ostatni dobry dzień", podkreślił, jak ważne w opowiadaniu o utracie wolności jest uchwycenie momentu przełomu – chwili, która z pozoru wydaje się zwyczajna, a w rzeczywistości okazuje się ostatnim punktem odniesienia „normalności”. Utrata wolności rzadko następuje nagle i w sposób spektakularny. Znacznie częściej jest procesem rozciągniętym w czasie, niemal niezauważalnym dla samych bohaterów.

„Ostatni dobry dzień” stanowi przykład reportażu, który nie tylko dokumentuje rzeczywistość, ale przede wszystkim uczy uważności – pokazuje, jak rozpoznawać momenty graniczne, zanim staną się one oczywiste dopiero z perspektywy historii.

Reportaż powinien unikać patosu i jednoznacznych ocen, pozostawiając przestrzeń dla czytelnika do własnej interpretacji. Tylko w ten sposób możliwe jest stworzenie opowieści, która nie upraszcza rzeczywistości, lecz oddaje jej złożoność.

Spotkanie miało charakter nie tylko wykładowy, ale także refleksyjny – zachęcało do zadawania pytań o odpowiedzialność twórców i odbiorców narracji. Uczestnicy mogli dostrzec, że reportaż nie jest jedynie formą literacką, lecz ważnym narzędziem rozumienia świata, szczególnie w czasach, gdy wolność – choć często niedostrzegalnie – bywa ograniczana.